

ÖRF NE DEMEKTİR?

“Affı al, ‘örfü (iyiliği)emret, câhillere aldırış etme.” (A'raf: 199)

‘Örf: ma‘rifet ve ‘irfân bir şeyi eseriyle inceden inceye düşü-nüp anlamak demektir. ‘İlm'den özel olan ma‘rifet'in karşıtı inkâr'-dır. ‘İlm'in karşıtı ise cehl'dir. "Falan Allah'ı ‘âriftir (biliyor)" denilir ama "Falan Allah'ı ‘âlimdir" denilmez. Çünkü insanlar Allah'ın kendi zâtını bilemezler; ancak eserlerini düşünerek varlığını anlarlar. İşte bir varlığı, eserlerinden bilip anlamak ma‘rifettir. Beri yandan Allah falanı şöyle ‘âlimdir, denilir ama Allah falanı şöyle ‘âriftir denilmez. Çünkü

ma‘rifet

, bir şeyin eserlerini düşünerek onun hak-kında bir yargıya varmaktır. Allah bundan münezzehtir.

‘Ârif: Allah'ı, melekûtunu ve O'nun güzel mu‘âmelesini (dâi-ma güzel yaptığını) bilen kişidir. Te

‘âruf:

tanışmak,

ta‘rîf:

‘arf (güzel koku) vermek, ya da bir şeyi ayırıcı özellikleriyle tanıtmak, tanımlamak anlamlarına gelir.

‘Örf de bilinen, tanınan iyilik, güzel, uygun gelenek; insanların birbirleriyle ilişkilerinde güzel, hoş gördükleri şeydir. ‘Arife: İyilik demektir, çoğulu ‘avârif gelir. ‘Arrâf: gelecekte haber veren müne-ccim (astrolog), ve geleneksel Arap doktoru.

Kâhin

ise geçmişten haber veren kişidir.

‘Arîf

insanları bilen kişi; tanınmış lider demektir

. Ma‘ârîf

: güzelbilgiler, işaretler, "Ma‘ârîfi güzel" sözü, yüzü ve görü-nüşü güzel anlamını verir.

İ‘tirâf

: günâhı söylemektir ki bunun karşı-tı

cuhûd

dur.

Güzel, uygun âdet, gelenek demek olan örf, huhukçulara göre hukukun bir kaynağıdır.

Mecelle’de

prensibiyle Kur’ân

ve Sünnete aykırı olmayan örfün, yasal bir değer taşıdığı belirtilmiştir.

“âdet muhakkemdir”

Aynı kökten gelen *ma’rûf*: akıl veya dînin güzel gördüğü, *münker* de akıl veya dînin çirkin gördüğü şeydirdir.

karşıtı

nkâr

, ilmin karşıtı

cehl

'dir. Âyet-lerde *ma’rûf*, iyilik, güzellik anla-mında kullanılmıştır:

Mü'minler *ma'rufu* emreder, *münkerden* men ederler: “*Yav-rum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vaz geçir.*”

(Lokman: 17), “*İyiliğ*

i emreder, kötülükten menederler.”

(Âli İmran: 104),

“*Güzel bir söz (söylemek) ve affetmek, peşinden eziyet gelen sadakadan iyidir.*”

(Bakara: 263),

“*Ma'ruf (güzel) söz söyleyin.*”

(Ahzâb: 32)